ONTWERP VAN DECREET OVER DE VERMINDERING VAN METHAANEMISSIES IN DE ENERGIESECTOR

Samenvatting

Met dit decreet wordt uitvoering gegeven aan Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942. Het ontwerp van decreet is voornamelijk procedureel van aard en voorziet daarbij in de nodige rechtsgronden voor het nemen van verdere uitvoeringswetgeving.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Klimaat

B. Inhoud

i) Probleemstelling en omgevingsanalyse

1. Methaan is een krachtig, maar relatief vluchtig broeikasgas. Het heeft immers een significant hoger broeikasgaspotentieel dan koolstofdioxide, maar heeft ook een substantieel kortere levensduur dan deze laatste. Wereldwijd blijft de concentratie van methaan in de atmosfeer stijgen[1], waardoor het broeikasgas een belangrijke aanjager vormt van de klimaatverandering. Bovendien blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat het broeikasgaspotentieel van methaan hoger is dan initieel gedacht[2], waardoor methaan als broeikasgas aan belang wint in de mondiale strijd tegen de klimaatverandering.

2. Door zijn relatief korte levensduur (in vergelijking met koolstofdioxide) kan beleid inzake methaan evenwel een significant positieve impact hebben op relatief korte termijn. Het IPCC stelt dan ook dat snel, doortastend en consistent beleid inzake methaanreducties klimaatopwarming op korte termijn kan beperken.[3] Dit betekent dat beleid inzake methaanreductie één van de meest effectieve mitigatiestrategieën is op korte termijn.

3. Tussen 1990 en 2022 kende België reeds een significante reductie in de uitstoot van methaan (40,6% reductie ten opzichte van 1990). Het leeuwendeel van de reducties werd gerealiseerd in de afvalsector (-61% methaanuitstoot tussen 2005

[1] IPCC, *Climate Change Report 2023: Synthesis Report*, Geneve 2023, 43.
[2] Waar het broeikasgaspotentieel van methaan werd geraamd op 21 keer meer dan dat van koolstofdioxide in het tweede Assessment Report van de IPCC (1995), werd deze waarde bijgesteld naar 29,8 (fossiele methaan) en 27,2 (niet-fossiele methaan) voor het zesde Assessment Report (2023).
[3] IPCC, *Climate Change Report 2023: Synthesis Report*, Geneve 2023, 95.

en 2021), vnl. door het invoeren van de verplichting om stortgas op te vangen en te behandelen. Methaan blijft na koolstofdioxide evenwel het belangrijkste broeikasgas in België[4] en Vlaanderen[5]. Zo was methaan verantwoordelijk voor 48% van de broeikasgasuitstoot in de landbouwsector (7,8 Mton CO_2-eq in 2021). Ook de energiesector blijft een (beperkte) bron van methaanuitstoot in Vlaanderen: fugitieve emissies maken daarbij 6% (+- 0,3 Mton CO_2-eq) uit van de totale ESR-emissies in industrie.

4. Met voorliggend ontwerp van decreet wordt uitvoering gegeven aan Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942[6] (hierna: de Methaanverordening). Verordeningen moeten (en mogen) niet omgezet worden in nationale wetgeving (zie verder), maar moeten uiteraard wel uitgevoerd worden. Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet dan ook in de nodige decretale grondslagen om de Verordening correct uit te voeren.

ii) Uitvoering van Europese verordeningen

a. De uitvoering van verordeningen: principe

5. Verordeningen hebben algemene strekking, zijn verbindend in al hun onderdelen en zijn rechtstreeks toepasselijk in elke Lidstaat (art. 288 VWEU). Ze zijn verbindend in al hun onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in alle Lidstaten, waardoor zij automatisch deel worden van de interne rechtsorde van Lidstaten. Een omzetting van een verordening is dus niet nodig en is volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie zelfs ontoelaatbaar.[7] Dit is het principe van de rechtstreekse toepasselijkheid van verordeningen: verordeningen moeten zonder omzetting worden toegepast ten gunste of ten laste van de rechtssubjecten.[8]

6. Hoewel verordeningen dus rechtstreeks deel uitmaken van de interne rechtsorde van Lidstaten en principieel geen omzettingswetgeving vereisen (of toelaten), moeten Lidstaten wel wetgeving aannemen die het mogelijk maakt effectief uitvoering te geven aan de verordening in kwestie. Het Hof van Justitie aanvaardt daarbij, in vaststaande rechtspraak, dat Lidstaten dergelijke uitvoeringswetgeving aannemen[9] en oordeelde in het verleden dat het aannemen van dergelijke uitvoeringswetgeving zelfs een verplichting is voor Lidstaten.[10] Lidstaten moeten er bij het aannemen van dergelijke wetgeving wel over waken dat zij de rechtstreekse werking van de Verordening niet ondermijnen[11] en dat zij het

[4] 7,4 procent van alle uitgestoten broeikasgassen in België in 2022.
[5] 12% van alle ESR-uitstoot in 2021. Zie VEKP-Voortgangsrapport 2023, p. 10.
[6] Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942, *Pb.L.* 15 juli 2024.
[7] HvJ 7 februari 1973, nr. 39/72, *Commissie v. Italië*.
[8] HvJ 10 oktober 1973, nr. 34/73, *Variola.*
[9] Zie onder andere: HvJ 11 januari 2001, C-403/98, *Azienda Agricola Monte Arcosu*; HvJ 21 december 2011, nr. C-316/10, *Danske Svineproducenter*.
[10] HvJ 26 september 2013, nr. C-509/11, *ÖBB-Personenverkehr*.
[11] HvJ 7 februari 1973, nr. 39/72, *Commissie v. Italië*.

Europese karakter van de verschillende verplichtingen, voortvloeiend uit de verordening, niet tenietdoen.[12]

b. Toepassing: de Methaanverordening

7. Gezien het een verordening betreft, geldt er een principiële ontoelaatbaarheid van omzettingswetgeving voor de Methaanverordening.

8. Toch is het duidelijk dat voor verschillende bepalingen van de Methaanverordening nationale wetgeving nodig is om een effectieve en rechtszekere uitvoering van de verordening te garanderen:

- De bevoegde instanties van Lidstaten moeten bijvoorbeeld de nodige maatregelen nemen om de verordening uit te voeren (artikel 5 Methaanverordening). Dergelijke maatregelen moeten, voor zover deze maatregelen niet op grond van de Verordening zelf kunnen worden genomen, daarbij uiteraard hun grondslag vinden in een (materiële) wet.
- Ook voorziet de verordening bijvoorbeeld in verschillende rapporterings- of meldingsverplichtingen (bv. artikel 12, artikel 14, artikel 15 etc.), handelingen onderworpen aan goedkeuring door de bevoegde instantie (bv. artikel 14, artikel 17), mogelijkheden voor de bevoegde instanties om bepaald handelen of niet-handelen te vereisen van exploitanten en ondernemingen (bv. artikel 14) etc.
    - Hoewel de verplichtingen voortvloeien uit de verordening zelf, moet voor deze artikelen nog de nodige 'procedurele' kaderwetgeving worden voorzien (Wie is de bevoegde instantie voor de verschillende verplichtingen? Hoe rapporteren, wanneer en bij wie? Via welk medium? Welke procedure volgt de bevoegde instantie bij het verlenen van toelating of niet-toelating? Welke procedure moet een bevoegde instantie volgen bij het bevelen van maatregelen? Etc.)
- Daarnaast vereist de verordening dat Lidstaten voorzien in de nodige sancties voor bepaalde inbreuken, en legt het daarbij specifieke vereisten op met betrekking tot de modaliteiten van deze sancties (artikel 33).

9. Bij het uitwerken van Vlaamse regelgeving zal er, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie, over gewaakt moeten worden dat de verplichtingen die voortvloeien uit de verordening hun Europeesrechtelijk karakter niet verliezen. Daarom zal, zowel bij de uitwerking van regelgeving op decretaal niveau als bij de uitwerking op niveau van een besluit van de Vlaamse Regering, duidelijk moeten zijn dat de eigenlijke rechten en plichten van rechtssubjecten die binnen het toepassingsgebied van de verordening vallen hun oorsprong vinden in de verordening en niet in nationale wetgeving. Een praktisch gevolg hiervan is dat, in voorliggend ontwerp van decreet, vaak zal verwezen worden naar de individuele bepalingen van de verordening die worden uitgevoerd, nu de eigenlijke verplichting voortvloeit uit die substantieve bepalingen van de verordening (en het decreet slechts voorziet in een implementatiekader voor die bepalingen).

10. Bovenstaande maakt dat een decretaal initiatief nodig is om effectief en rechtszeker uitvoering te geven aan de Methaanverordening. Ook verdere uitvoeringswetgeving op niveau van een besluit van de Vlaamse Regering zal

[12] HvJ 2 februari 1977, nr. 50/76, *Amsterdam Bulb BV*.

vereist zijn om de verordening op een sluitende wijze te implementeren in het Vlaamse Gewest.

11. Via voorliggend ontwerp van decreet worden, met uitzondering van het specifieke geval van VEKA voor de aanvraag van de uitzondering voor de bepalingen inzake verlaten steenkoolmijnen, geen bevoegde instanties aangeduid. De organisatie van en taakverdeling binnen de uitvoerende macht is het prerogatief van de Regering, en behoort niet toe aan de wetgevende macht.[13] De Vlaamse Regering zal één of meerdere bevoegde instanties moeten aanwijzen ter uitvoering van de verplichtingen onder de Methaanverordening. Omwille van de zeer specifieke situatie van de steenkoolmijnen in het Vlaamse Gewest wordt een uitgebreide procedure opgenomen op niveau van het decreet (zie *infra*).

C. Totstandkomingsprocedure

C.1. REGELGEVENDE PROCEDURE

12. De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 30 januari 2026 haar eerste principiële goedkeuring[14] aan het voorontwerp van decreet over de vermindering van methaanemissies in de energiesector. Daarnaast keurde de Vlaamse Regering de personeelsuitbreiding bij het Departement Omgeving in het kader van de handhaving van bepaalde verplichtingen onder Verordening (EU) 2024/1787 en de budgettaire impact ervan te compenseren bij het VEKA, goed. De Vlaamse Regering gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor het klimaat, om over het ontwerpdecreet het advies van de SERV en de Minaraad in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

13. De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 30 april 2026 haar tweede principiële goedkeuring[15] aan het voorontwerp van decreet over de vermindering van methaanemissies in de energiesector, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor het klimaat, over het voormelde voorontwerp van decreet het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen.

C.2. ADVIES VAN DE SERV

14. Bij brief van 16 februari 2026 meldde de SERV per brief, die gaat als bijlage 6, dat de sociale partners beslist hebben om niet in te gaan op de adviesaanvraag.

C.3. ADVIES VAN DE MINARAAD

15. Bij brief van 27 maart 2026 meldde de Minaraad per brief, die gaat als bijlage 7, dat de Raad beslist heeft om deze adviesvraag niet te behandelen en dus geen advies uit te brengen.

C.4. ADVIES VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

[13] Zie, voor de federale instellingen, bijvoorbeeld: Adv. RvS 75.105/16.
[14] VR 2026 3001 DOC.0065.

[15] VR 2026 3004 DOC.0436-2.

16. Op 5 mei 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet over de vermindering van methaanemissies in de energiesector. Het advies is gegeven op 16 juni 2026 en gaat als bijlage 3.

17. De Raad van State maakte in diens advies de volgende opmerkingen:

- **Bevoegdheid.** Omtrent bevoegdheid merkt de Raad op dat het *in casu* gaat over de uitvoering van een Europese milieuverordening, gesteund op artikel 192, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, die volgens haar aanhef beoogt om methaanemissies in de energiesector te bestrijden omwille van de negatieve impact van dat sterke broeikasgas op het klimaat. Bijgevolg gaat het om maatregelen die binnen de gewestbevoegdheden inzake leefmilieu vallen, en concludeert de Raad dat de decreetgever bevoegd is voor het voorontwerp. De Raad geeft ook aan dat het geen aanwijzingen heeft dat de ontworpen regelgeving de uitoefening van de federale bevoegdheden op het vervoersnetwerk onmogelijk of overdreven moeilijk zou maken.

  Hiervan wordt akte genomen.

- **Vormvereisten**. De Raad wijst er verder op dat afstemming met de federale overheid zinvol kan zijn, maar stelt vast dat overleg met de federale overheid niet door de bijzondere wet wordt opgelegd.

  Hiervan wordt akte genomen.

- **Artikelsgewijze commentaren.** Vervolgens formuleert de Raad van State gedetailleerde commentaren over bepaalde artikels in het voorontwerp:

  - **Artikel 4:** De Raad merkt op dat overeenkomstig artikel 4, tweede lid van het voorontwerp, de Vlaamse Regering de inhoud van verslagen vermeld in artikel 12 van Verordening (EU) 2024/1787 nader kan omschrijven. Na bekendmaking van de uitvoeringswetgeving, vermeld in artikel 12, lid 4, van Verordening (EU) 2024/1787, rapporteren exploitanten en ondernemingen in het Europees Publicatieblad aan de hand van het rapportagemodel vervat in die uitvoeringswetgeving. Echter bepaalt artikel 12, lid 4, van de Verordening dat exploitanten en ondernemingen gebruikmaken van de technische richtsnoeren en rapportagemodellen voor upstream- en mid- en downstramactiviteiten van de OGMP 2.0, totdat de desbetreffende uitvoeringswetgeving is vastgesteld. Gelet op de rechtstreekse toepasselijkheid van de Verordening (EU) 2024/1787, stelt de Raad dat het niet toekomt aan de Vlaamse Regering om de inhoud van deze rapportagemodellen te wijzigen of aan te vullen.

    Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. Artikel 4 van het voorontwerp van decreet zal gemaakt wordt in deze zin aangepast.

  - **Artikel 8:** De Raad stelt dat de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 8, §3, tweede lid, van het voorontwerp moet worden beperkt tot het bepalen van de procedure voor het verlenen van de goedkeuring tot uitstel van reparatie, aangezien artikel 14, lid 10,

derde alinea van Verordening (EU) 2024/1787 geen speelruimte biedt om de opgestelde voorwaarden aan te vullen.

Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. Artikel 8, §3, tweede lid van het voorontwerp van decreet wordt in deze zin aangepast.

- **Artikel 11:** De Raad merkt op dat de verwijzingen naar de Verordening (EU) 2024/1787 in artikel 11 niet lijken te kloppen.

  Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. De verwijzingen in artikel 11 van het voorontwerp worden aangepast.

- **Artikel 14:** De Raad stelt dat overeenkomstig artikel 87, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 het uitsluitend aan de regering toekomt om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. Als gevolg komt het de decreetgever niet toe om in te grijpen in de organisatie en de werking van de diensten van de Vlaamse Regering. Daarnaast merkt de Raad een foute verwijzing op in artikel 14.

  Aan deze opmerking wordt gedeeltelijk gevolg gegeven. De foutieve verwijzing in artikel 14 wordt aangepast. Echter wordt het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap doelgericht aangeduid als secretariaat in het kader van het aanvragen van de vrijstelling conform artikel 25, lid 4 van Verordening 2024/1787, om te voorkomen dat de uitvoerende macht rechter en partij in eigen zaak zou zijn. Om die reden wordt ook de procedure voor het indienen van de vrijstelling al uitgewerkt op het niveau van decreet, en worden garanties op een objectieve beoordeling ingevoerd. Zo moet het verslag, op basis waarvan de vrijstelling moet worden goedgekeurd, geverifieerd en goedgekeurd (bijvoorbeeld in de vorm van een onafhankelijke peer review) door minstens één deskundige (bv. een kennisinstelling) die onafhankelijk is van de aanvrager. Deze goedkeuring en verificatie moet worden gevoegd bij de aanvraag tot vrijstelling. Aangezien het Departement Omgeving waarschijnlijk de aanvraag zal indienen, wordt daarom het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap voor een specifieke reden aangeduid als secretariaat op decreetniveau, om de transparantie en objectieve behandeling van de vrijstellingen te garanderen.

- **Artikel 17:** De Raad merkt op het volstaat dat (oud) artikel 19 reeds verwijst naar artikel 16.1.1, eerste lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, waarin het voorliggende ontwerpdecreet met datum zal worden aangevuld, en het daarom overbodig is dat (oud) artikel 18 nogmaals bepaalt dat de afdwinging van het aan te nemen decreet en haar uitvoeringsbesluiten gebeurt volgens de regels bepaald in titel XVI van het decreet van 5 april 1995.

  Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. Artikel 17 wordt uit het voorontwerp verwijderd.

- **Artikel 19:** De Raad merkt op dat er dient te worden afgezien van de onmiddellijke inwerkingtreding van het decreet, tenzij er een specifieke reden bestaat om af te wijken van de gangbare termijn van de inwerkingtreding van decreten.

Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. Aangezien het *in casu* gaat over de gemeenrechtelijke regeling over inwerkingtreding, is er geen specifieke inwerkingtredingsbepaling vereist en zal het artikel geschrapt worden uit het voorontwerp.

D. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

18. Hieronder wordt ingegaan op het toepassingsgebied van de verordening en de bevoegdheidsrechtelijke behandeling van de verschillende materies die onder dit toepassingsgebied vallen.

19. Voor de volledigheid wordt hier melding gemaakt van de bepalingen rond accreditatie van verificateurs (art. 9 Methaanverordening). De implementatie van deze bepalingen inzake accreditatie valt binnen de bevoegdheid van de federale Staat. Accreditatie wordt geregeld in boek VIII van het Wetboek Economisch Recht, waarbij artikel VIII.30 de Koning de mogelijkheid geeft om een accreditatiesysteem op te richten. De federale regering richtte dan ook bij KB van 31 januari 2006 BELAC op, de Belgische accreditatie-instantie. Verificateurs onder de Methaanverordening zullen dus bij BELAC (of een andere, buitenlandse accreditatieinstelling die onder Verordening (EU) 765/2008 valt) een accreditatie moeten verkrijgen vooraleer zij verificatie-activiteiten zullen kunnen ontplooien in overeenstemming met de Methaanverordening.

a. Exploratie en productie van olie en fossiel gas + winnen en verwerken van fossiel gas

20. Onshore-exploratie en -productie van olie en aardgas is in theorie een gewestelijke bevoegdheid (art. 6, §1, VI, 5° BWHI, natuurlijke rijkdommen), maar in de praktijk vindt geen upstream-exploratie en -productie van olie en aardgas plaats in Vlaanderen. Offshore-exploratie en -productie is daarbij een federale bevoegdheid, nu de Noordzee niet binnen de territoriale bevoegdheid van de Gewesten valt.[16]

b. Inactieve en verlaten putten, tijdelijk en permanent gedichte putten

21. Er moet worden opgemerkt dat er geen aardgas- en oliewinning plaatsvindt of heeft plaatsgevonden in het Vlaamse Gewest. Ook hier geldt dus de opmerking dat, hoewel het Vlaamse Gewest op grond van de bevoegdheid voor natuurlijke rijkdommen in theorie bevoegd zou zijn voor dergelijke putten, in de praktijk geen putten bestaan op het Vlaamse grondgebied. Offshore putten zijn, gezien de territoriale begrenzing van de bevoegdheid van de Gewesten, een federale bevoegdheid.

c. Aardgastransmissie en -distributie, ondergrondse opslag en exploitatie van LNG-installaties

Vervoer en distributie van aardgas

22. Het vervoer van aardgas is een federale bevoegdheid (art. 6, § 1, VII, tweede lid c) BWHI); de distributie van aardgas is een gewestelijke bevoegdheid (art. 6, §

[16] Zie bv. Adv. RvS 31 mei 2011, nr. 49.570/3.

1, VII, eerste lid b) BWHI). Onderscheidend criterium is daarbij of er in hoofdzaak eindafnemers worden beleverd via het netwerk of niet.[17] Het Grondwettelijk Hof bevestigde evenwel dat de gewesten bevoegd zijn om verplichtingen op te leggen aan beheerders van het aardgasvervoersnet en het transmissienet in het kader van hun materiële bevoegdheden inzake de bescherming van het leefmilieu, de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik.[18]

23. Zoals eerder aangegeven is methaan een (krachtig) broeikasgas. De gewesten kunnen bijgevolg maatregelen nemen om de uitstoot van methaan te beperken en terug te dringen. Uit bovenstaande rechtspraak van het Grondwettelijk Hof volgt dat de gewesten daarbij ook verplichtingen mogen opleggen aan de beheerder van het aardgasvervoersnetwerk.

Ondergrondse opslag en LNG-installaties

24. De grote infrastructuren voor de stockering van energie behoren tot de federale bevoegdheid (art. 6, § 1, VII, tweede lid c) BWHI). Bovenstaande rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is evenwel ook voor deze infrastructuur relevant: het Hof bevestigde immers expliciet dat de gewesten de exclusieve bevoegdheid genieten om maatregelen te nemen inzake bescherming van het leefmilieu, nieuwe energiebronnen en rationeel energieverbruikoo op (federale) energie-infrastructuur. Bijgevolg zijn de gewesten bevoegd om maatregelen te nemen inzake methaanuitstoot van LNG-terminals en opslaglocaties voor aardgas.

d. Actieve bovengrondse en ondergrondse steenkoolwinning, gesloten en verlaten ondergrondse steenkoolmijnen

25. Er wordt geen steenkool meer gewonnen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Wel zijn er enkele gesloten en/of verlaten ondergrondse steenkoolmijnen in het Vlaamse Gewest. De regulering van deze mijnen valt onder de bevoegdheidsgrond natuurlijke rijkdommen en worden dus gereguleerd via dit ontwerp van decreet.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 3

[17] GwH 9 juli 2013, nr. 98/2013.
[18] GwH 21 november 2024, nr. 140/2024.

In dit artikel worden de definities uiteengezet. Wegens de rechtstreekse toepasselijkheid van het Europese kader werd er voor geopteerd om zo dicht mogelijk bij de definities gehanteerd in de Methaanverordening te blijven.

Artikel 4

Met dit artikel wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om procedurele kaderwetgeving aan te nemen met betrekking tot de implementatie van artikel 12 van de Methaanverordening.

Artikel 12 van de Methaanverordening bevat, in essentie, een verplichting voor exploitanten om een verslag in te dienen bij de bevoegde instantie met de methaanemissies voor al hun bronnen:

- In een eerste fase (indieningsdatum 5 augustus 2025) mag dit verslag gebaseerd zijn op generieke emissiefactoren voor alle soort bronnen die zij exploiteren.
- In een tweede fase (5 februari 2026 voor operationele activa, 5 februari 2027 voor niet-operationele activa) moeten exploitanten en ondernemingen per bron methaanemissies kwantificeren.
- Na het aflopen van de overgangsperiode dienen exploitanten elk jaar een verslag op basis van concrete metingen op bronniveau in bij de bevoegde instantie. Dit verslag moet geverifieerd zijn door een geaccrediteerde verificateur.

In het voorliggend ontwerp van decreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de indieningsprocedure van de verslagen te bepalen. Artikel 12.4 van de Methaanverordening voorziet in minimale regels met betrekking tot de inhoud van deze verslagen, maar bepaalt daarnaast dat de Europese Commissie een model van verslag vastlegt door middel van een uitvoeringshandeling. In tussentijd moeten de exploitanten en ondernemingen gebruikmaken van de technische richtsnoeren en rapportagemodellen voor upstream- en mid- en downstramactiviteiten van de OGMP 2.0, totdat de desbetreffende uitvoeringswetgeving is vastgesteld.

Tot slot voorziet artikel 12.8 van de Methaanverordening ook in een verplichting om de verslagen te publiceren. De Vlaamse Regering wordt dan ook gemachtigd om de wijze van publicatie van deze verslagen te bepalen, zonder daarbij uiteraard afbreuk te kunnen doen aan de verplichting tot publicatie (die immers rechtstreeks voortvloeit uit de Verordening).

Artikel 5

Artikel 12.6 van de Methaanverordening voorziet in een zgn. afstemmingsproces bij het vaststellen van statistisch significante discrepanties. Dit proces wordt geactiveerd wanneer een exploitant of onderneming vaststelt dat er statistisch significante discrepanties zijn tussen de kwantificering van methaanemissies op bronniveau enerzijds en de metingen op locatie anderzijds. Exploitanten en ondernemingen moeten dan zo snel mogelijk de bevoegde instantie op de hoogte brengen van het bestaan van deze statistisch significante discrepanties en het afstemmingsproces doorlopen. Dit afstemmingsproces gaat dieper in op de mogelijke redenen voor het voorkomen van de discrepanties: een exploitant of onderneming gaat daarbij minstens na of de methoden voor kwantificering van de methaanemissies op bronniveau voldoende accuraat zijn en/of de methodes voor meting van de emissies wel adequaat zijn. Het resultaat van dit afstemmingsproces moet ter kennis worden gebracht van de bevoegde instantie. Stelt de bevoegde instantie vast dat de informatie aangeleverd door de exploitant of de onderneming geen voldoende verklaring biedt voor de discrepanties, dan kan de bevoegde instantie bijkomende informatie vragen of eisen dat de exploitant of onderneming maatregelen neemt.

Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet in een machtiging voor de Vlaamse Regering om de procedure tot melding van de statistisch significante discrepanties te bepalen. Daarnaast bepaalt de Vlaamse Regering de precieze procedurele regels voor het uitvoeren van de afstemmingsprocedure.

Artikel 6

Dit artikel geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om monitoring- en rapporteringsverplichtingen op te leggen aan exploitanten van biogasinstallaties. Deze installaties vallen niet binnen het toepassingsgebied van de Methaanverordening (nu zij geen fossiel gas produceren), maar kunnen ook een significante bron van methaanemissies zijn; bijgevolg wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om monitoring- en rapporteringsverplichtingen in het leven te roepen voor exploitanten van deze infrastructuur.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied voor de afdeling rond de LDAR-verplichtingen. Zoals reeds aangegeven is het Vlaamse Gewest bevoegd om regelgeving aan te nemen met betrekking tot de bescherming van het leefmilieu (inclusief de strijd tegen de klimaatverandering) op federale energie-infrastructuur. Bijgevolg worden, naast de aardgasdistributienetten en de gesloten distributienetten, ook het vervoersnetwerk, opslaginstallaties voor aardgas en LNG-installaties gereguleerd.

Het federale vervoersnetwerk voor aardgas bevindt zich uiteraard ook deels op het grondgebied van de andere gewesten. Daarom wordt gespecifieerd dat de afdeling

enkel van toepassing is op die delen van het vervoersnetwerk die zich op het grondgebied van het Vlaamse Gewest bevinden.

Artikel 8

In dit artikel worden rechtsgronden voorzien voor procedurele kaderwetgeving voor de zgn. LDAR-verplichtingen.

Artikel 14 van de Methaanverordening vereist onder andere dat exploitanten een LDAR-programma opstellen en bezorgen aan de bevoegde instantie. Exploitanten moeten daarnaast zo snel mogelijk na 4 augustus 2024 voor een eerste keer een type 2 LDAR-onderzoek uitvoeren; na dit eerste onderzoek moet dergelijk onderzoek periodiek worden uitgevoerd, volgens de frequentie die is vastgesteld in het LDAR-programma dat werd genotificeerd aan de bevoegde instantie.

Het ontwerp van decreet voorziet dan ook in een verplichting voor de Vlaamse Regering om de procedure tot indiening van een LDAR-programma bij de bevoegde instantie te bepalen. Daarnaast kan de Vlaamse Regering ook bepalen onder welke voorwaarden een bevoegde instantie exploitanten en ondernemingen kan vragen een bijgewerkt LDAR-programma in te dienen.

Daarnaast voorziet het ontwerp van decreet in een machtiging voor de Vlaamse Regering om te bepalen in welke gevallen het gebruik van geavanceerde detectietechnologieën passend is. Artikel 14.4 van de Methaanverordening bepaalt immers dat exploitanten onder bepaalde voorwaarden gebruik kunnen maken van geavanceerde detectietechnologieën bij het uitvoeren van type 2 LDAR-onderzoeken. Een van de voorwaarden is dat de bevoegde instantie het gebruik van de geavanceerde detectietechnologie heeft goedgekeurd in het kader van het LDAR-programma van de betrokken exploitant of onderneming. Considerans 35 van de Methaanverordening bepaalt daarbij dat '*[w]aar passend* […] *in het kader van LDAR-onderzoeken gebruik* [moet] *kunnen worden gemaakt van detectietechnologieën, zoals continue monitoring, zolang die voldoet aan de eisen voor geavanceerde detectietechnologieën van deze verordening*'. Dit betekent dat de bevoegde instantie het gebruik van dergelijke detectietechnologieën kan weigeren indien zij van oordeel is dat het gebruik er van niet passend zou zijn in de concrete situatie.

Artikel 14, lid 5 van de Methaanverordening voorziet ook de mogelijkheid voor exploitanten die olie of aardgas produceren of verwerken om een afwijking te vragen op de LDAR-onderzoeksfrequenties. Nu in het Vlaams Gewest geen productie van aardgas of olie plaatsvindt zal deze situatie zich in de praktijk niet voordoen. Het is echter vaststaande rechtspraak van het Hof van Justitie (in het kader van omzetting van richtlijnen) dat het ontbreken van strijdige praktijk of het ontbreken van de gereguleerde praktijk in een bepaalde Lidstaat niet verhindert dat Unierecht alsnog volledig moet worden uitgevoerd.

Tot slot bepaalt artikel 14.9 wanneer de betrokken infrastructuur moet worden gerepareerd na de identificatie van een lek. Wanneer reparatie onmogelijk of onsuccesvol is, moet de exploitant de bevoegde instantie daarvan op de hoogte brengen. In bepaalde gevallen moet de bevoegde instantie het uitstel goedkeuren. De Vlaamse Regering zal de procedures voor de melding moeten bepalen.

Artikel 9

De Methaanverordening bepaalt in artikel 14.9 dat exploitanten elk jaar alle reparatie- en controleschema's moeten indienen bij de bevoegde instantie. Daarnaast moeten deze exploitanten een verslag met een samenvatting van de resultaten van alle LDAR-onderzoeken die zijn uitgevoerd indienen bij de bevoegde instantie. Ook kunnen bevoegde instanties eisen dat de controle- en reparatieschema's worden aangepast, rekening houdend met de eisen van de Verordening.

Met dit artikel wordt een verplichting voor de Vlaamse Regering ingevoerd om de procedure vast te stellen met betrekking tot het indienen van de controle- en reparatieschema's. Ook wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om te bepalen in welke gevallen de reparatie- en controleschema's moeten worden aangepast door de exploitanten.

Artikel 10

Met dit artikel wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om verplichtingen op te nemen met betrekking tot lekdetectie- en reparatie van biogasinstallaties. Zoals eerder aangegeven valt deze infrastructuur niet binnen het toepassingsgebied van de Methaanverordening; bijgevolg kan de Vlaamse Regering (parallelle) LDAR-regels opzetten voor deze installaties.

Artikel 11 - 12

In dit hoofdstuk worden de bepalingen van de Methaanverordening met betrekking tot affakkelen en afblazen uitgevoerd (artikel 15 – 16 Methaanverordening).

Artikel 15 van de Methaanverordening introduceert beperkingen op affakkelen en afblazen. Zo wordt routinematig affakkelen verboden en is afblazen en affakkelen slechts toegestaan bij noodgevallen, defecten of wanneer het onvermijdbaar en strikt noodzakelijk is (art. 15.1, 15.2 en 15.3 Methaanverordening). De Verordening bepaalt daarbij wanneer afblazen of affakkelen onvermijdbaar en strikt noodzakelijk is (art. 15.3 Methaanverordening). Bij toegelaten afblazen moeten exploitanten affakkelen waar mogelijk; enkel wanneer affakkelen onmogelijk is, risico's met zich meebrengt of een negatieve impact heeft op het

milieu mag er worden afgeblazen. Affakkelen is dan weer enkel toegelaten als het niet mogelijk is de methaan te injecteren, opnieuw te gebruiken, op te slaan of te vermarkten. Zuiver economische overwegingen zijn hierbij niet voldoende. Exploitanten van bestaande locaties moeten voldoen aan de verplichtingen van artikel 15 ten laatste op 5 februari 2026; voor nieuwe locaties is de deadline 12 maanden na de ingebruikname van de locatie. Exploitanten kunnen uitstel krijgen wanneer zij vertraging oplopen door een lopende vergunningsprocedure of wanneer ze geen apparatuur hebben voor het afblazen en affakkelen. In dat geval verstrekken zij de bevoegde instantie een gedetailleerd tijdsschema waarbinnen zij zich alsnog zullen conformeren aan de vereisten van artikel 15.

Artikel 16 van de Methaanverordening bevat een verplichting voor exploitanten om de bevoegde instanties in kennis te stellen van voorvallen van afblazen en affakkelen wanneer die 1) het gevolg zijn van een noodgeval of defect; en 2) wanneer die in een periode van 24 uur langer duren dan 8 uur, in zoverre dit het gevolg is van een enkel incident. Deze kennisgeving moet 'onverwijld' plaatsvinden en ten laatste 48 uur na het begin van het voorval of het moment waarop de exploitant kennis neemt van het voorval. Daarnaast moeten exploitanten ook jaarlijks verslagen indienen met alle voorvallen van afblazen en affakkelen.

Het ontwerp van decreet bevat vooreerst een verplichting voor de Vlaamse Regering om de procedure te bepalen voor de indiening van het gedetailleerde tijdsschema. De Vlaamse Regering zal daarbij de precieze procedurele regels moeten vastleggen (bij welke instantie, via welke medium, etc.). Daarnaast bevat het ontwerp van decreet een verplichting voor de Vlaamse Regering om de procedure vast te leggen voor de kennisgeving van incidenten van affakkelen en afblazen. De Vlaamse Regering kan daarbij een model van kennisgeving uitwerken die exploitanten moeten gebruiken, rekening houdend met de minimale elementen die worden opgesomd in bijlage III van de Verordening. Dit model moet uniforme en consistente rapportering van alle incidenten bevorderen. Ook bevat het ontwerp van decreet een verplichting voor de Vlaamse Regering op de procedure voor de indiening van het jaarverslag vast te leggen. Ook hier kan de Vlaamse Regering een model ontwikkelen dat verplicht gebruikt moet worden door exploitanten, rekening houdend met de elementen uit bijlage III. Tot slot voorziet het ontwerp van decreet ook in een verplichting voor de Vlaamse Regering om de goedkeuringsprocedure voor het gebruik van systemen voor monitoring op afstand of geautomatiseerde monitoring te bepalen.

Artikel 13

Er zijn vandaag geen actieve kolenmijnen meer in het Vlaamse Gewest, dus Deel I en Deel II van Hoofdstuk 4 van de Methaanverordening zijn in de praktijk niet van belang voor het Vlaamse Gewest. Uit juridisch-technische (en Europeesrechtelijke) overwegingen voert het ontwerp van decreet toch een

rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om rapporteringsverplichtingen op te leggen aan exploitanten van actieve kolenmijnen.

Artikel 14

Met dit artikel krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om rapporteringsverplichtingen op te leggen aan voormalig concessie- en vergunningshouders voor kolenmijnen. Het artikel bevat daarbij een opsomming van gegevens die in elk geval moeten worden gerapporteerd. Deze opsomming is evenwel niet exhaustief en de Vlaamse Regering kan alle informatie opvragen die noodzakelijk is voor de implementatie van de Methaanverordening.

Daarnaast voorziet artikel 25.4 van de Methaanverordening in de mogelijkheid om ondergelopen kolenmijnen vrij te stellen van enkele van de verplichtingen van het artikel. Het ontwerp van decreet voorziet in een procedure om deze vrijstelling aan te vragen. Vermits er geen vergunninghouders meer zijn in Vlaanderen, zal een entiteit van de Vlaamse Overheid zelf de vrijstelling (moeten) aanvragen. Om te vermijden dat de uitvoerende macht zelf rechter en partij in eigen zaak zou zijn, wordt de procedure dan ook al uitgewerkt op niveau van het decreet en worden garanties op een objectieve beoordeling ingevoerd. Zo moet het verslag, op basis waarvan de vrijstelling moet worden goedgekeurd, geverifieerd en goedgekeurd (bijvoorbeeld in de vorm van een onafhankelijke *peer review*) door minstens één deskundige (bv. een kennisinstelling) die onafhankelijk is van de aanvrager. Deze goedkeuring en verificatie moet worden gevoegd bij de aanvraag tot vrijstelling. Nu het Departement Omgeving waarschijnlijk de aanvraag zal indienen, wordt het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap aangeduid als secretariaat.

Artikel 15

De Verordening voorziet in verschillende verplichtingen voor exploitanten en ondernemingen om informatie te verschaffen aan de bevoegde autoriteit. Met dit artikel krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om rapporteringsverplichtingen op te leggen aan de betrokken partijen, in lijn met wat vereist is door de Verordening.

Artikel 16

De Verordening voorziet in de mogelijkheid voor partijen om een klacht in te dienen bij de bevoegde autoriteit wegens vermeende inbreuken op de Verordening. Met dit artikel wordt de Vlaamse Regering gemachtigd een duidelijke procedure in het leven te roepen voor behandeling van dergelijke klachten.

Artikel 17

Artikel 17 bepaalt dat de handhaving van het decreet valt onder het toepassingsgebied van titel XVI van het DABM.

Brussel, 10 juli 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS